

Persbericht – 27 maart 2018

Graag netwerkversterking op maat voor mensen in armoede

"Ik herinner me een stuk in de krant over 'Hoe vind je als volwassene een vriend?' en ik dacht toen, verdomme, maar dat is waar, hé. Ik weet verdomd goed waarover ik spreek. Dat doe je niet zomaar, ... Ik bedoel, bij kinderen is dat iets heel anders. Die zijn daar heel spontaan in. Maar ja, een netwerk opbouwen als je er nog geen hebt als volwassene, dat is niet zo evident, hoor." (Deelnemer met armoede-ervaring, focusgroep ronde 3).

Een sterk sociaal netwerk kan de levenskwaliteit van mensen in armoede enorm ten goede komen, terwijl deze mensen nu net vaak erg geïsoleerd leven. Om die reden werken steeds meer welzijnsorganisaties aan netwerkversterking bij maatschappelijk kwetsbare groepen. Wat bestaat er al en wat werkt? Wat zijn de sterktes en de zwaktes? En wat vinden mensen met armoede-ervaring daar zelf van?

Vlaams minister van armoedebestrijding Liesbeth Homans en het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, afdeling Mens en Samenleving, gaven aan het Kenniscentrum Hoger Instituut Gezinswetenschappen van Odisee Hogeschool de opdracht om een antwoord te zoeken op deze vragen.

Van buddy tot netwerk

De hulpverlening en het socio-cultureel werk voor mensen in armoede hebben een jarenlange ervaring in het versterken van sociale netwerken.

- Er zijn cursussen om 'sociaal competent' te worden;
- er zijn 'kansrijke' buddy's die mensen in armoede aan contacten helpen;
- de hulpverlening gebeurt meer en meer in de informele context van de betrokkenen;
- men zet in op het sociaal weefsel in de buurt;
- men verwacht veel van vrijwilligerswerk.

Maar wat vinden mensen met ervaring van armoede daar zelf allemaal van? Welke sterktes en zwaktes en randvoorwaarden formuleren zij bij de vele praktijken en methodieken die nu al toegepast worden? Wat kan een buddy betekenen? Zijn vrijwilligers genoeg om het sociaal kapitaal te versterken? En wat maakt dergelijke methodieken persoonlijk en duurzaam?

De onderzoekers gingen via focusgroepen en interviews na wat persoonlijke netwerkversterking kan betekenen in het werken met en voor mensen in armoede. Ze bekeken zowel het perspectief van ervaringsdeskundigen als van praktijk- en beleidsdeskundigen.

Randvoorwaarden

De SWOT-analyse toont duidelijk aan dat elk van de netwerkversterkende initiatieven tot betere persoonlijke contacten kan leiden. Daarom vinden de betrokkenen ze erg zinvol.

Er zijn wel enkele belangrijke randvoorwaarden:

- Hulpverleners die het informele netwerk inschakelen, moeten zich bewust zijn van de persoonlijke grenzen van de betrokkenen, en de persoon in armoede vanuit een krachtgerichte houding blijven benaderen.
- Activiteiten aanbieden is zinvol, maar vaak is het aanbod toch nog te duur. Vergeet ook niet de extra drempel van mobiliteit.
- Men mag niet zomaar veronderstellen dat mensen in armoede toegang hebben tot de digitale wereld.
- Tendensen als gekleurde armoede, spanningen in kansarme buurten, maar ook de opwaardering van buurten, kunnen sociale relaties van mensen in armoede onder druk zetten.

Rol van de sociale professional

Als een heel netwerk rond de persoon in armoede zijn werk doet, is de rol van de hulpverlener dan uitgespeeld? Geenszins... Hij – vaak zij – moet bijvoorbeeld weten wat werkt voor wie en waar nodig bijsturen. Vrijwilligers kunnen het werk van professionals niet helemaal overnemen; zij hebben hun eigen rol en vragen trouwens zelf ook vaak ondersteuning. Kortom, professionals blijven een belangrijke taak spelen bij het verbeteren van persoonlijke netwerken én het blijven behartigen van de rechten van mensen in armoede.

Netwerkversterking is nodig, maar niet genoeg

Het onderzoek toont de rijke diversiteit van mogelijke methodieken waaruit professionals inspiratie kunnen halen. Niet alle organisaties in het werkveld kennen en gebruiken de meerwaarde van persoonlijke netwerkversterking; hier kan/moet dus nog meer op ingezet worden via vorming en andere vormen van professionalisering. Maar het onderzoek tempert ook de verwachtingen over netwerkversterking als middel in de strijd tegen armoede. Structurele maatregelen en een volwaardig inkomen verwerven, blijven de beste garantie om de kansen op een beter sociaal netwerk en participatie in de samenleving te vergroten.

"Als morgen mijn inkomen voldoende hoog is dan kan ik het zelf... dan kan ik het netwerk dat nu afgekalefaterd [sic] is, terug opbouwen. En dan heb ik al die hulp niet nodig. Ja, ik wil dat hier toch eens zeggen want het is omwille van mijn inkomen dat ik alles heb moeten afbouwen." (Deelnemer met armoede-ervaring, focusgroep ronde 2).

Meer weten

- Het rapport en een samenvatting vind je op <http://www.hig.be/nl/nieuws/persoonlijke-netwerkversterking-bij-mensen-armoede>
- Tijdens de studie- en vormingsdag 'Van "buddy" tot "community": hoe kwetsbare netwerken versterken?', op donderdag 17 mei 2018, stellen we het onderzoeksrapport voor en kan je via vormingsmodules ook kennismaken met concrete netwerkversterkende initiatieven. Meer weten en inschrijven: <http://www.hig.be/nl/content/studie-en-vormingsdag-van-buddy-tot-community-hoe-kwetsbare-netwerken-versterken>

Dit onderzoek werd uitgevoerd door medewerkers van het Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen van Odisee, in samenwerking met docenten van de opleidingen Gezinswetenschappen en Orthopedagogie van Odisee Hogeschool.

Over het kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen (Odisee)

Het kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen maakt deel uit van de onderzoeksgroep Sociaal-Agogisch Werk van de Odisee-hogeschool. De ondersteuning van gezinnen en hoe we die kunnen verbeteren, staat centraal in al onze projecten. Studenten van de Odisee-opleidingen Gezinswetenschappen en Psychosociale Gerontologie werken vaak mee aan onze onderzoeksprojecten. Meer weten: www.hig.be

Over Odisee

Odisee biedt 25 bacheloropleidingen in zes studiegebieden (Lerarenopleiding, Sociaal-Agogisch Werk, Biotechniek, Gezondheidszorg, Bedrijfskunde en Technologie) en diverse vervolgoopleidingen. De instelling wil state-of-the-art onderwijs aanbieden d.m.v. een integraal talentbeleid waarbij superdiversiteit en een verankering in het werkveld speerpunten zijn. Ze heeft campussen in Aalst, Brussel, Gent en Sint-Niklaas. Meer weten: www.odisee.be

[Contact / Niet voor publicatie]

- Voor meer informatie over het onderzoek doe je best een beroep op een van de promotoren, Joris Van Puyenbroeck: joris.vanpuyenbroeck@odisee.be, 0494/33.54.13
- Wil je graag in contact komen met een van de ervaringsdeskundigen die hebben meegewerkt aan het project? Geef dan een seintje aan onderzoekster Imane Kostet: imane.kostet@odisee.be, 0484/88.20.81